

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/189/2016
Identifikačné číslo spisu: 1113206226
Dátum vydania rozhodnutia: 13.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1113206226.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s., so sídlom v Bratislave, 29. augusta č. 1/A, IČO: 31338976, zastúpeného advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Hviezdoslavovo námestie č. 25, IČO: 36833533, proti žalovanej Ing. G. J., bývajúcej v F., zastúpenej JUDr. Vladimírom Šatníkom, advokátom so sídlom v Humennom, Mierová č. 64/2, o zaplatenie 330,24 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15 C 78/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 8. júla 2015 sp. zn. 9 Co 110/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné rozsudkom z 15. júla 2014 č.k. 15 C 78/2014-74 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 330,24 €, ktorá predstavuje žalovanou dosiaľ neuhradený poplatok za vedenie účtu žalovanej ako majiteľky účtu cenných papierov za rok 2008; rozhodol tiež o náhrade trov konania. Podľa názoru súdu prvej inštancie právny vzťah, z ktorého žalobca vyvodzuje svoj nárok na uvedenú sumu, má obchodnoprávnu a zároveň spotrebiteľskú povahu. Vzhľadom na to, že ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce premlčanie neslúžia na ochranu spotrebiteľa, posúdil žalovanou vznesenú námietku premlčania podľa ustanovení Obchodného zákonníka (§ 397). Podľa jeho názoru bola táto námietka vznesená neopodstatnene, preto žalobe vyhovel.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 8. júla 2015 sp. zn. 9 Co 110/201 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol. Zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že žalobou je uplatnený nárok vyvodzovaný z obchodnoprávneho vzťahu, ktorý má zároveň spotrebiteľský charakter. V danom prípade - vzhľadom na tento spotrebiteľský charakter - sú normy obchodného práva použiteľné len potiaľ, pokiaľ neodporujú právnej úprave majúcej prednosť, teda právnej úprave spotrebiteľských vzťahov obsiahnutej v Občianskom zákonníku. Plynutie premlčacej doby bolo potrebné posúdiť podľa Občianskeho zákonníka, lebo v

zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa ustanovenia tohto zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a tiež všetky iné ustanovenia upravujúce spotrebiteľské právne vzťahy použijú vždy, ak je to na prospech spotrebiteľa. Vzhľadom na to, že v danom prípade je právna úprava premlčania v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia ako úprava v Obchodnom zákonníku, posúdil účinky námietky premlčania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že došlo k premlčaniu žalobou uplatneného práva (§ 101 Občianskeho zákonníka), lebo premlčacia doba uplynula 28. februára 2012 a žalobca podal žalobu na súd až po jej uplynutí dňa 25. februára 2013.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Uviedol, že odvolací súd mu odňal možnosť realizovať jeho procesné oprávnenia v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) tým, že napadnuté rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené až nepreskúmateľné. K tej istej vade zmätočnosti došlo tiež tým, že odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe súdov v obdobných veciach. Napadnutému rozhodnutiu vytkol, že nevysvetľuje, na základe akých skutočností a právnej interpretácie a ktorého zákonného ustanovenia dospel odvolací súd k záveru, že žalovaná bola vo vzťahu k žalobcovi spotrebiteľom. Podľa názoru dovolateľa spočíva napadnuté rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) bezdôvodne uprednostňujúc om aplikáciu všeobecného predpisu (Občianskeho zákonníka) pred špeciálnym predpisom (Zákonom o cenných papieroch a Obchodným zákonníkom). Vzhľadom na to žalobca žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, prípadne napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť. Na tom zotrval aj v neskoršom stanovisku k žalovanou podanému vyjadreniu.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že s dovolacími dôvodmi žalobcu nesúhlasí a napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za vecne správny. Navrhla dovolanie odmietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

5. Dovolanie bolo podané 23. septembra 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu.

7.1. Dovolaná podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)] vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

7.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

8. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 7.1.,

ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

9. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

10. V danom prípade je dovolaním napadnutý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

10.1. I keď dovolanie žalobcu smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, pri skúmaní, či vyvolalo právny účinok, ktorý zostáva zachovaný aj po 1. júli 2016 (§ 470 ods. 2 CSP), bolo potrebné mať na zreteli nielen § 238 ods. 1 O.s.p., ale tiež § 238 ods. 5 O.s.p., aplikácia ktorého má pri uplatnení právneho princípu „lex specialis derogat legi generali“ prednosť pred aplikáciou § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (porovnaj tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 302/2012, 3 Cdo 167/2012 a 3 Cdo 866/2015). Ak preto v určitej veci išlo o prípad, na ktorý sa vzťahoval § 238 ods. 5 O.s.p., bola v dôsledku uplatnenia tohto princípu ex lege vylúčená aplikácia § 238 ods. 1 O.s.p.

10.2. V zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. platilo, že dovolanie (i keby smerovalo proti rozsudku majúcejmu znaky uvedené v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.) je neprípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy bol rozhodujúci deň podania návrhu (žaloby) na prvostupňovom súde (na súde prvej inštancie).

11. Žalobca podal návrh na vydanie platobného rozkazu 25. februára 2013. V uvedený deň určovalo výšku minimálnej mzdy ustanovenie § 1 písm. a/ nariadenia vlády č. 343/2012 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy. Podľa tohto ustanovenia minimálnu mzdu na rok 2013 predstavovala suma 337,70 €; jej trojnásobok je 1 013,10 €.

11.1. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi 330,24 €; odvolací súd, meniac prvostupňové rozhodnutie, zamietol žalobu. Dovolanie žalobcu teda smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení, výška ktorého neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy (330,24 € < 1 013,10 €).

11.2. I keď teda dovolanie žalobcu smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, jeho prípustnosť podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je ex lege vylúčená ustanovením § 238 ods. 5 O.s.p.

12. Dovolanie žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

13. Žalobca uvádza, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

13.1. Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do

vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)). Obsah spisu nenasvedčuje tomu, že by bola dovolateľovi znemožnená realizácia niektorého z týchto oprávnení.

13.2. Najvyšší súd v minulosti opakovane uviedol, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim bolo výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

13.3. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nebola spôsobilá založiť ani žalobcom namietaná nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia.

13.3.1. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu R 2/2016.

13.3.2. Obsah spisu v predmetnej veci nedáva dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - z dovolaním napadnutého rozsudku možno totiž vyvodiť, k akým právnym záverom dospel odvolací súd, ktorý právny predpis a z akého dôvodu aplikoval pri prijímaní právnych názorov, na ktorých založil rozsudok, ktorý žalobca považuje za nedostatočne odôvodnený. Za procesnú vadu zmätočnosti nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil napadnutý rozsudok podľa predstáv dovolateľa. K problematike právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti sa opakovane vyjadril aj ústavný súd, ktorý sa napríklad v nálezoch sp. zn. III. ÚS 551/2012 a II. ÚS 184/2015 priklonil k judikatúre najvyššieho súdu, podľa ktorej nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

14. Žalobca v dovolaní namietol, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a že odvolací súd vec právne posúdil inak, než zodpovedá rozhodovacej praxi súdov.

14.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14.2. Do 30. júna 2016 bolo nesprávne právne posúdenie veci relevantným dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý ale mohol byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Prípustnosť dovolania podaného do uvedeného dňa nebola spôsobilá založiť okolnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Na tomto závere zotráva aj aktuálny judikát R 24/2017.

15. Dovolací súd vyššie uvedené doplňuje poukázaním na konštatovanie ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

16. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu nevyvolalo do 30. júna 2016 účinok sledovaný dovolaním (možnosť uskutočniť meritórny dovolací prieskum), ktorý by zostal zachovaný aj po tomto dni (§ 470 ods. 2 CSP). Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.